

Het is een boeiend en vooral ook een schokkend verhaal. Het opschonen van de zeebodem. De heer Erik Wildeman raakt er niet over uitverteld. Samen met een aantal van onze partners hebben wij met grote interesse geluisterd. Maar eerst de jaarlijkse ledenvergadering en de huldigen van vijf jubilarissen.

Om 19.30 opende **voorzitter Jans** de Haan de vergadering. Een vergadering die overigens soepel en vlot verliep. De kascommissie heeft in de persoon van **Wiannes Enting** de financiën al gecontroleerd, **Dick Welsink**, ook kascommissielid, was verhinderd en heeft een

paar dagen daarvoor zijn controlewerk gedaan bij **Evert (penningmeester)** thuis. Alles is door beiden goed bevonden. Dick en Wiannes hartelijk dank. De jubilarissen, **Jan Henk Schulting** 25 jaar, **Jacco Speelman** 25 jaar, **Willem Rutgers** 40 jaar, **Dick Koops** 40 jaar en **Klaas van Haeringen** 50 jaar lid kregen de bijbehorende ATC-speld en werden, met een groot boeket

bloemen, keurig in het zonnetje gezet. Bekijk de fotoreportage op www.atc.nl.

Het is een aantal jaren geleden dat **Erik Wildeman** met een paar collega's het bedrijf **NjordIC** heeft opgestart. De mannen kwamen door hun werk in de baggerwereld in aanraking met **explosieven** op de zeebodem. Het gegeven dat er op dat moment nog geen bedrijven waren die aan actieve opsporing deden was voor hen reden er zelf mee te beginnen. Inmiddels is het bedrijf over de hele wereld actief. Je schrikt als je Erik hoort vertellen om wat voor grote hoeveelheden het gaat. Niet om een paar honderd maar miljoenen explosieven liggen te roesten op de zeebodem. Wij zagen kaarten van West-Europa waarop de vlieg en vaarroutes uit de tweede, maar ook uit de eerste, allemaal duidelijk stonden aangegeven. Interessant om te zien is hoe Engeland rondom bezaaid is met scheepswrakken. Voor zover die wrakken van hout zijn blijven ze onaangeroerd. In verband met het plaatsen van windmolens en het trekken van de bekabeling moeten veel projectielen opgeruimd worden. Naast de hinder die

ze bij het plaatsen vormen zijn die explosieven een grote bedreiging voor het milieu. De projectielen zijn volgestopt met zeer schadelijke gifstoffen.

NjordIC beschikt over verschillende opsporingstechnieken. Er wordt naar gestreefd om zoveel mogelijk op afstand (remote) te detecteren. De detectie gebeurt vanaf speciaal daarvoor uitgeruste schepen. Op die schepen wordt de apparatuur van NordIC geïnstalleerd. Deze schepen zijn in staat in een onrustige zee mooi stil op de plaats te blijven liggen. Door het remote systeem kan er op grotere diepte worden gemeten. Op displays aan boord is duidelijk de vorm van de bom of granaat te zien. Een kenner kan zien wat voor soort bom of mijn het is. Veel projectielen zijn onder een dikke laag zand verdwenen. De zeebodem is altijd in beweging, onder water komen zandgolven voor van soms 20 meter hoogte.

NjordIC werkt in Nederland veel samen met de **E.O.D.** De E.O.D. spoort zelf niet actief op, NjordIC wel. De E.O.D. komt alleen in actie om een gevonden projectiel onschadelijk te maken. De taakomschrijving van E.O.D. organisaties in andere landen is meestal heel anders dan die bij ons in Nederland.

Tenslotte, aardig om te weten. De naam **NjordIC** is afkomstig van het **Noorse** woord **Njord**. In het oude Noorwegen was Njord de God van de zee. Njord zorgde dat de zeelieden veilig terug naar huis konden komen.

Wij danken Erik Wildeman voor deze bijzondere maar zeer boeiende lezing.

Wij wensen hem en zijn collega's veel succes met dit belangrijke werk.

Klaas van Haeringen